

UNIVERSUL LITERAR

ABONAMENTUL
LEI 2,60 ANUAL
Abonamentele se fac
numai pe un an.

COLABORATORII ACESTUI NUMĂR:
Mestugean, Victor Eftimiu, Vegetius, Ludovic Dauș, Victor Anestin,
Leontin Iliescu, I. C. Aslan, N. Pora, V. Demetrius, etc.

ANUNCIURI
Linia pe pagina 7 și 8
—BANI 20—

PE BARICADĂ. — Scenă din celebrul roman „Mizerabilii”, a lui Victor Hugo.

ofiteri" eram invitați în cortul comandantului la „ceaiul regulamentar”. Se bea un ceai fără rom și fără lămâie și se citea regulamentele de infanterie și de specialitate.

După terminarea acestei ultime părți a programului zilnic, ne duceam în corturi, unde aveam nelipsiți tovarășii jantării și revencala nopții.

Veți înțelege acum, ce mare bucurie am simțit, când comandantul ne-a anunțat la terminarea „ceaiului regulamentar” de Sâmbătă seara, că fiind mulțumit de progresul instrucției după cele cincisprezece zile de tabără, ne îngăduie pentru a doua zi să părăsim câteva ore bivouacul.

Intrând în cort, găsesse pe Mihaï, ordonanța mea, necăjit.

— Ce-i mă? S'au înecat corăbiile lui naș-tu de ești așa de amărât?

— Străiți, don Sublocotenent! n'am nimic; dar mi s'a bătut sprinceană stângă și semnul ăsta nu-i a bine. Are să ni se întâmple un ne-caz.

— Tocmai acumă bre, când n'a învoit la târg domnul colonel.

— Da cu ce-o să plecați, că nu mai avem de cât patruzeci de lei și până ne-o da solda pe Septembrie, mai sunt șaptesprezece zile? mai bine stați aicea în tabără, să priviți la hora băeților. Lui Dinu i-a adus tat-so cobza de acasă și Florea Sandu zice c'o să tragă din clarinetă niște brăulețe și chindii mai abitir ca Duminica trecută, că acu, are cine să-i fie isonul. Nu zău, don sublocotenent să nu vă duceți nicăeri, că tare v'am mai visat rău.

— Ia tac! măi băete, nu mai umbra cu mofturi băbești. Trage-mi cismele și vezi să-mi fie curate hainele, că mâini mă duc pe mărul celalt al gârlei la cantina inginerilor. Mi s'a scrit cu atâta tabără...

Bietul soldat n'a mai spus nimic. Înaintea însă de a pleca, n'a rugat să-l iaș și pe el în barcă. Nu-mi mai aduc aminte dacă i-am răspuns da sau ba. Eram trudit și am adormit făcându-mi plauul cum să petrec mai bine a doua zi, cu o parte din banii pe care-i aveam la el.

Nu e un lucru nou, ca un tânăr să-și încredințeze modesta lui pungă ordonanței. Venitul e foarte mic, ispitele numeroase, și îi rușine să ceri soldatului banii pentru toate nimicurile.

Mihaï mânuia cu atâta talent sumele ce-i încredințam, era atât de cinstit și scrupulos, une ori mi se împotriva chiar când îi ceream prea des parale, în cât grație lui nu contractasem datorii.

A doua zi, când a venit să mă desțeste, m'a repetat din nou presimțirile lui din ajun. Văzându-mă neclintit în hotărârea mea, a alergat la fel de fel de expediente pentru a-mi face imposibilă plecarea, cu riscul chiar de a fi pedepsit. Ghetela era nefăcută, hainele necurățate, chipul cel nou era în cufărul domnului sublocotenent G. care plecase în permisie. Lipsa un contraepolet dela blouză, iar tunica avea nasturii slab cusuți. Mă sculase la 8, cu un ceas mai târziu de cât îi ordonasem. Și punea o vizibilă încetineală în aranjarea lucrurilor ce-mi erau necesare pentru a mă găti.

Cu chiu, cu vai mi-am întocmit tinuta abea la orele 10. Fuî nevoit să amân pentru după amiază plecarea la cantina inginerilor.

Mi-am petrecut ziua până la 4 după prânz la hora soldaților în poiana din pădure.

Mihaï era în culmea fericirii, cu toate admonestările ce-i făcusem. Fiind bun jucăuș și mare posnar, și însuflețea pe toți băeții cu glumele și veselia lui.

Dar privelește această începu să mă părăsească. Lăsându-l pe Mihaï la horă, mă duc la debarcader, iaș vol lopotari din garda parcului și urcându-ne într-o barcă, mă așez la

EXPOZIȚIA SANIELEVICI-RESSU

D. Sanielevici

D. Ressu

Alaltăieri s'a închis la Atenă admirabila expoziție de pictură a pictorilor Sanielevici și Ressu, amândoi cu minunate surprize pentru bucurăștii iubitori de adevărată artă.

În special, d. Sanielevici se prezintă cu măiestre peisagii exotice în care trăesc aievea frumusețele naturii peste care s'a revărsat finețea sufletului artistului. D. Sanielevici trăeste în Franța și d-sa e expus multe din minunatele-i creațiuni la Paris unde critica franceză l-a întâmpinat cu mult entuziasm.

Coloritul fin, amestecul armonios

de suflet și culoare fac din pânzele acestui artist adevărate câmpuri de emoții alese pentru iubitorii de artă.

Nic d. Ressu, care cultivă și genul caricaturisticii cu mult talent, nu e un necunoscut.

Critica dela noi l'a primit cu o vie simpatie pe care tânărul artist știe s'o merite din ce în ce mai mult.

Părerea de rău e că spațiul nu ne-a îngăduit să vorbim mai mult și mai din vreme despre acești artiști pentru ca cititorii noștri să-i fi putut cerceta din timp.

L. I.

H A M L E T

Lui ARISTIDE DEMETRIAD

*Tu ne-ai rămas în suflet din seara lui Hamlet
Căci l'ai creat maestru ca om și ca poet,
Și-asemeni unui vultur cu aripile'ntinse
Ne-ai înălțat prin arta-ți pe culmi de-abia atinse.
Ne-ai răscolit simțirea, — atât de'nसullețit,
De cald, în suferință tu rolul l'ai trăit:
Grăim de tine „umbrei” în clipe de-aiurare, —
Și-Ofelei și mamei... și-un dor de răzbunare,
C'al tău, stărnea furtună în gândul sângerat
Al fiului ce-și plânge „părintele uitat!”
Și-am plâns și pentru hârca lui Iorik, și'n mormântul
Ofelei cu tine! Oh! și ce trist cuvîntul
Ti-a fost când rostul vieții voind a-l adânci
Rostit-ai întrebarea: „A fi sau a nu fi!”*

A fi Hamlet!

Maestre, Hamlet ești! iar osânda

Îți este slava care ți-acopere izbânda!

Ludovic Daus

cărmă, comand „la larg” și „napoi lopotari.”

Peste câteva momente eram în largul Siretului. Apa venise mare în timpul nopții și curentul fiind repede, cu toată voinicia lopotarilor și siguranța ce o aveam pe cărmă, observ că vasul alunecă vertiginos la vale.

În fața mea văd tot mai lămurit cum ne apropiam de stâlpii estacadei făcută de ingineri pentru extragerea prundiului din Siret.

Pentru a evita ciocnirea bărcii, ordon micșorarea iuteții și întoarcerea vasului la dreapta.

Eșind din firul apei am fost prinși într-un anafor (mare vârtej de apă) care se formase la înălțimea estacadei. Barca învărtindu-se nebunește oamenei seapă lopoteli în apă. Eram în voia vaurilor. Lopotarii galbeni caecara își făceau cruce. Eu stam

cu mâinile înlestate pe cărmă, foarte sigur că sunt aproape de ceasul morții. Se adunase țărani, femei și copii pe ambele maluri. Vedeam cum acea lume se agita, ne făcea semne, auziam țipete de groază; iar soarele și apa și malurile se învărtău amețitor în jurul nostru.

Dar nimeni nu ne venea în ajutor. Parcul nostru de vase era prea departe vre-o doi kilometri la deal. Nicăeri nici o barcă. Eram pierduți.

De odată văd pe luciul apei apropiindu-se de arcă un cap de om! Mi se părea că visez sau aiurez. Nu era posibil ca un om ori cât de perfect învârtător ar fi fost să braveze teribilul anafor de care nu îndrăzneam să se apropie nici pescarii cu lotcile lor. Țipetele de bucurie ale tovarășilor mei mă scoaseră din buimăceală.

— „Vine Mihaï, domnule sublocotenent!”

Inota voinicul ca rața, călcând apa și făcându-și drum cu coatele.

— „N'aveți teamă, Domnule sublocotenent, că sunt și eu pe aici!”

Adus de curent și făcând o ultimă efortare îndemănată credincioasa ordonanță s'a izbit cu toată puterea de barcă, împingând-o dincolo de anafor. Și aproape în același timp, cu agilitatea unei pisice, apucând și de marginea vasului s'a aruncat înăuntru.

Eram salvați!

Scurgându-ne apa încă vre-o câteva sute de metri la vale, am putut cărmi vasul la țarm.

De când mi-ar fi putrezit oasele, dacă Mihaï nu s'ar fi luat după mine, de îndată ce m'a văzut c'am plecat dela horă!

Vegetius.

CONVORBIRI ASTRONOMICE

Amatori astronomi

În țara noastră sunt mulți cei cari iubesc cerul, dar bine înțeles sunt încă tot prea puțini, față de cei cari nu vor să-și arunce nici odată privirile spre minunățiile bolței cerești.

Am prilejul să-i cunosc pe toți cei cari iubesc cerul, fie personal, fie prin scrisori și mult mă bucur, când văd că se ivește încă unul. Sunt felișositori amatorii, de oarece cum s'a întâmplat săptămânile trecute, cu Venus, ei pot să arate conecțătenilor lor adevărul, când aceștia iaș astrele drept aeroplan.

În legătură cu Venus, mai zilele trecute, un profesor secundar, om inteligent, distins în specialitatea lui, cult în multe privințe, dar care nu cunoaște cerul, m'a bătut pe umeri și mi-a șoptit:

— Aeroplan, aî?

— ?

— Știu, am înțeles, cum am văzut articolele tale, mi-am zis: „Vezi, are instrucții de sus, trebuie să facă lumea să creadă, că e vorba de Venus nu de aeroplan...” ca să nu se sperie publicul!..

Nu e un singur amator astronom, care să nu fie convins de faptul, că publicul a luat pe Venus drept aeroplan, dar prietenul meu nu e amator astronom și de și e om cult, mai bine face cea mai extraordinară presupunere, de cât să recunoască adevărul. „Opinia” din Iași nu ne spunea oare că printre cei de pe piața „Unirei”, cari strigau, că Venus e un aeroplan, erau și un student în matematici, un avocat etc.

Sunt însă și cunoscători ai cerului. Credeam că la Vaslui nu e nici unul, căci numai din acest oraș nu primisem nici o dovadă de existența vre-uniu, când primii o scrisoare din partea d-lui Ioan Longhin Neculau. Nu de evenimente recente imi vorbește d-sa, ci de faimoasa noapte de la 5 spre 6 Mai, când s'a dovedit iarăși, că necunoscătorii cerului din toată lumea se sperie de câte ori e vorba de un fenomen ceresc.

D. Neculau imi dă amănunte interesante asupra observațiilor ce le-a făcut în acea noapte, observațiilor ce le-au făcut toți amatorii noștri, din localitățile unde era semn. Imi pare bine, că d-sa a văzut o strălucire ciudată în constelația Cariopeia, întărind astfel o observație făcută și de mine.

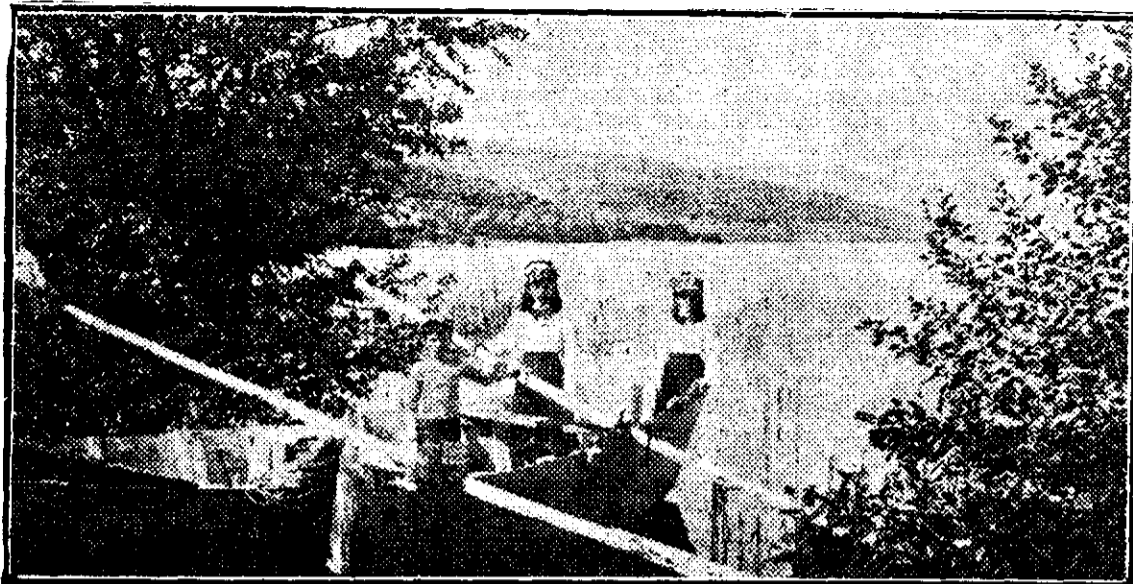
D. Neculau face însă o greșală, d-sa crede, că din coada cometei Halley putea să ne vie corpuscule, cari să intre în atmosfera noastră ca stele căzătoare și a și văzut două. Corpusculele acelea există, dar ele au un drum aproape la fel cu al sâmburelui cometei, care în acea seară se afla la vre-o 20 milioane kilometri departare de noi. Că am trecut prin coada cometei, eu unul sunt cu totul convins și dovada, cred ar fi faptul că pătriceiele acelea extreme

de mică ce formează coada, s'au lăsat încet-încet în atmosfera noastră, și tocmai în 1912 am avut noi dovada existenței lor, când o vară întreagă, de și cerul era fără nori, abia se vedeau stelele. Părerea aceasta, cum și observațiile făcute în București, le am publicat încă din vara anului trecut în revista londoneză *English Mechanic* și am văzut cu plăcere, că aceeași părere a exprimat-o d. Archhold în *Weltall* din Berlin și d. Marchand, directorul observatorului Pic du Midi. Astfel, timpul cel urât de astăvară nu s'ar fi datorat de cât condițiilor provocate de particulele cozii cometei Halley. Nu ar fi ceva extraordinar.

Când cafenelele și localurile de distracție sunt pline, e de mirare că se mai găsească persoane, cari în liniștea nopții, să privească și să studieze diamantele cerești. Sunt încântat deci că și în Vastui se află un amator-astronom, ba ceva mai mult, d. Neculau învață și pe alții să cunoască cerul.

Victor Anestin.

Copiii regelui Emanuel al Italiei

Principele Umberto și surorile sale principesele Iolanda și Matilda, plimbându-se cu barca.

ISVORUL UITĂRII

*Când vezi că viața e-atât de deșartă,
Că visul e-o crimă ce lumea n'o iartă,
Tu cântă-ți durerea în versuri măiestre
Că'n vraja cântării
Sub bolțile-albastre
E balsamul vieții și'n jalea ta moartă
Isvorul uitării...*

*Când însă și'n cântec durerea ta-i mare
Și vezi încă'n viață prilej de'ntristare,
Din ochii ce'ntrînsii răstrâng infinituri!
Iubirea din mituri
S'o fură — sărutării
Dând vrăji seculare, căci e-n sărutare
Isvorul uitării...*

*In nobila luptă de-a duc'e'n popoare
Făclia luminii cea desrobitoare,
In ura sublimă a tot ce-i robire
Și'n sfânta iubire
Supusă iertării
O, poate că'n ele-i cereasca licoare : —
Isvorul uitării...*

*Când vezi și'n iubire că viața-i deșartă,
Că visul e-o crimă ce lumea n'o iartă,
Tu'nchide-te'n tine și artei te'nchină
Sburând spre lumină —
Pe-aripe visării
Și uită-ți durerea cătându-l în artă —
Isvorul uitării...*

*Iar dacă nici arta nu-ți dă mângăiere,
Nici cântul, nici dorul — prilej de durere —
Atuncea s'o cauți uitarea'n beție
Și'n nopți de orgie
Pe-altarul Venerii : —
Pe săni de bacantă visează'n plăcere
Isvorul uitării...*

*Și dacă nici arta n'alin'a ta soarte, —
Nici cântul, nici dorul cu visuri deșarte,
Și nici în beție de n'alli tu tihnă —
A morții odihnă
In undele mării
E cheia problemii, și-atunci... cată'n moarte
Isvorul uitării!....*

Leontin Iliescu

Săptămâna teatrală

TEATRUL NAȚIONAL.— „Poezia depărtării”, 4 acte și „O amică” de Duiliu Zamfirescu.

COMPANIA NICULESCU-BUZĂU: Deschiderea stagiunii.

TEATRUL LIRIC.— „Femeia modernă”, operetă de Gilbert.

Teatrul Național continuă cu succes seria pieselor originale, care mențin de câtva timp în chip foarte îmbucurător afișul teatrului. După „Paianjenul” d-lui A. de Hertz, care a adus teatrului cele mai frumoase rețete, pe care lucrările dramatice originale au fost vr'odată în stare să le realizeze, — „Poezia depărtării” ne pare tot atât de bine venită.

E în lucrarea d-lui Duiliu Zamfirescu o bună parte din adâncimele de cugetare și de observație, pe care le-am relevat și în „Lumină nouă”, dar e ceva mai multă duioșie, ceva din farmecul unei poezii neînchegate, care plutește peste tot deasupra durerii. Iată de ce lucrarea a izbutit să placă și celor care au simțit-o, fără ca s'o fi înțeles pe de-a întregul, și celor ce-au înțeles-o, fără ca să se fi pătruns de farmecul ei dureros.

Acțiunea e simplă, nemeșugită și atât de plină de adevăr încât te prinde dela început în mrejele ei. Firul poveștii acesteia se desfășoară cu o înceteneală vădită, dar nu plictisitoare, care-ți dă răgaz să-l urmărești până în adâncul sufletelor.

Bărbatul vârstnic al unei femei tinere, de care e îndrăgostit ca la douăzeci de ani, înțelege cu durere, că nu poate stăpâni pe de-a întregul inima femeii lui. Printr'un capriciu pururea neînțeles al sufletelor, ea-și pornește gândurile către tânărul Hancke, în care vede poate pe omul viitorului. Avea desigur multă admirație pentru bărbatul ei, ministru al justiției, cu o situație demnă de invidiat, dar sufletului nu-i trebuiesc nici bani, nici mărire, ci beție, nălucire, ideal!

Primejdia era cu atât mai de temut, cu cât rivalul Hancke, era fiul natural al ministrului, lucru pe care nu i-l putea descoperi poate din respectul ce-l datora dragostei lui dintâi. Ca să înlăture primejdia, îl îndepărtează, oferindu-i undeva o legăție. Dar atunci începe „poezia depărtării”, care sădește mai adânc prăpastia între el și femeia lui. Când nu se mai poate împotrivi dragostei acesteia înăbușite în inima femeii lui, el dispăre pentru totdeauna. Hancke se întoarce, dar firul poeziei e rupt tocmai prin aceasta, și femeia își întoarce sufletul din nou către fostul ei bărbat, de care o desparte acum depărtarea „veșniciei”!

Interpretarea a pus într-o lumină frumoasă teza autorului, fără ca să fie totuși pe de-a întregul desăvârșită. Dintre principalii interpreți singură d-na Sturza-Bulandra s'a ținut în nota corectă a rolului. Zâmbindu-și mereu ca pentru sine, cu mișcări leneșe, cu ochii atinși departe, în gol, părea vădit infiorată de farmecul nedeslușit al unei poezii de dragoste. La rândul său d. Radovici, în rolul bărbatului, a avut netăgăduit multe lucruri frumoase, dar a stăruit prea mult asupra propriei lui dureri, asupra revoltei, pe alocuri prea... brutală, intrupând admirabil un suflet chinuit, prea chinuit poate și lipsindu-l în bună parte de bunătatea, de duioșia, care stau la înălțimea jertfei lui de pe urmă. De aceea disproporția vădită dintre „temperamentele” celor doi soți, ne-a făcut să vedem într'ansii mai mult o împerechere monstruoasă, decât o dureroasă fatalitate a multora dintre întocmirile vieții.

Cadrul acestei cronici nu-mi îngăduie să stăruiesc prea mult asupra amănunțelor interpretării, dar cred, că dacă d. Radovici se va strădui să ne înfățișeze rolul său într-o lumină mai simpatetică, nu ca o stavilă a fericirii altora, ci ca pe o victimă a capriciilor bizare ale sufletului omenesc, va desăvârși una dintre creațiile sale care merită toată luarea noastră aminte. Vorbind desore d. Radovici, nu pot să trec cu vederea meștesugăria cu care a structurat monologul „sakespeareian” din actul al III-lea și felul cum a povestit admirabila navelă „Privighetoea și trandafirul, care i-au adus afluaze la scenă deschisă.

Foarte nimerit a schițat d. Achile silueta unui bătrân simplu, dar cinstit; deasemeni bine d. Bulandra și d-na Demetriad, într'un rol ingrat.

Spectacolul începe cu „O amică”, un act vesel a căreia morală e că, „în durere femeia e o poezică necesitate”. D. Sorceanu în vervă ca în totdeauna, d. Belcot, corect, iar d-șoara M. Filotti, aproape bine într'un rol care convine prea puțin talentului său.

Compania Niculescu-Buzău și-a deschis stagiunea de iarnă la teatrul „Comedia”, împlinind astfel un gol resimțit de gustul pentru teatru din ce în ce crescând al publicului nostru.

S'au reprezentat „La bal mascat” și admirabila „Recomandatie” atât de bine apreciate de toată lumea, pentru neîntrecutele creații înzestrate cu o bogăție de amănunt necunoscută până la d. Niculescu-Buzău.

Reprezentând comedii ușoare, fără pretenții, ținându-se totuși în liniștele artei, compania Niculescu-Buzău.

mat, care nici minte multă nu părărea să aibă, șeful se simți ca și subalternii lui plin de înduioșare.

— Păi moșule, cum vrei să-ți dăm pământ, dacă n'ai acte? Cere-le-măi întâi la regimentul în care ai fost dumneata ostaș. Ai trecut Dunărea?

— N'am trecut-o! răspunse simplu Neculai Badea.

— Atunci nu ești veteran. În ce an ai intrat în oștire?

— În 1878.

— Va să zică după război. Nu ești veteran. Nu-ți putem da pământ.

— Da bir de ce nu plătesc?

— Asta ți treaba perceptorului.

— Dați-mi domnule și mie pământ! Eu am fost tot slugă cu simbric, tot cioban am fost, și așa vrea să nu mai slugăresc! să am adăpostul meu, să nu mă mai bată vânturile pe muchi. Dați-mi și mie opt hectare, că aveți destul! N'am pe nimeni pe lume!

În biroul veteranilor se știa mai bine ca oriunde, că Statul doria să aibă în Dobrogea un număr cât mai mare de mici proprietari români. Pentru ca Dobrogea să fie a noastră trebuie să se așeze temeinic în satele ei gospodării românești, căci ce le-ar păsa tătarilor din Dobrogea dacă fac parte dintr'un Stat bulgar sau român. Neculai Badea era român neaoș și cerea să fie în proprietății acolo. Dece nu i s'ar fi dat și lui pământ ca veteranilor?

Ochii șefului întâlneau privirile celor două ajutoare ale lui. Și cei doi funcționari gândeau la fel.

— Să vedem moșule, dacă se poate face ceva.

Șeful luă un maldăr de hârtii și ieși din birou, ca să vorbească subdirectorului. Neculai Badea rămase în așteptare tăcut, resemnat.

Abia plecase șeful și alt jelbar intra în birou. Era un uriaș cu pieptul strălucitor de medalii, vreo șapte, cu fruntea înaltă și înfundată într-o parte, ca de o schije de oțel. Veteranul se opri alături de Neculai Badea și zise răspicat: „Să trăiești” ca pe vremuri în oaste, și începu numai decât să vorbească. Ochii lui scânteiau, omul da din mâini; patima cu care vorbea izgonia tot trupul și medaliiile, ciocnindu-se între ele pe sumanul peticit, dar curat, zângăneau voios.

Badea privea pe furis namila de om, cutezătoare și frumoasă, numărând de sigur decorațiile și își ciulea urechile căineste, ca să nu scape o vorbă. Cei doi funcționari se holbau cu interes la omul abia încăput pe ușe, la brazda adâncă din fruntea lui înaltă. Halal soldat, se gândeau amândoi. Un erou de sigur! Plevna, Grivița, Vidin, Smârdan, se transformaseră în medalii pe pieptul uriașului.

Veteranul venise să ceară schimbarea a două hectare de pământ nerodnic și se plângea, că de și i s'au dat vite de muncă, potrivit legii pentru înzestrarea veteranilor în proprietăți în Dobrogea, nu i s'au dat plug, grăpă și borcan, așa că, în loc să-i vie în ajutor, Statul l'a împovărat. Trebuia să hrănească două vite, de a căror viață era răspunzător fața de Stat, fără ca să se folosească de ele. Povățuitorul, e drept nu era destul de limpede. Deșteplăcinea lui avea întunecări ciudate, amintiri fără noimă, frase curioase se amestecau în povestirea lui. Totuși, un loc viu pălpâia în întreaga lui faptură și-ți apropiat cu plăcere inima de căldură dogoritoare a sufletului lui.

În sfârșit șeful se întoarse cu răspunsul subdirectorului:

— Moșule, zise el, înțeleg foarte rău, dar nu-ți putem da pământ. Măsurând toată înalta faptură a veteranului și oprindu-și ochii pe medalii, șeful adăugă:

— Dacă-ai avea și dumneata măcar una din medaliiile dumnealui, ți s'ar da negreșit.

Șeful plecă cu alt maldăr de hârtii. Veteranul, care până atunci porcă nici nu-l văzuse pe Neculai

Badea, se mai înălță oleacă și începu:

— A! Dumneata ceri pământ! Ești veteran? Nu ești veteran! Dacă nu ești, nu ți se poate da nici o palmă de pământ! Nici dumnealor, nici domnului ministru, nici Regele nu-ți poate da în Dobrogea, pentru că se opune Parlamentul! Dumneata nu știi ce-i acela Parlament!

Înălțimea de pe care se părea, că vorbește uriașul, eroul cu alăte medaliile decorat, îl făcea pe țaranul cel prost și mai scund și mai neînsemnat.

Cei doi funcționari ai biroului veteranilor ascultau înveseliți, binevoitori, cu toată părerea de rău ce le-o pricinuia bietul Neculai Badea, cel fără de pământ, fără familie și slugă ajunsă la bătrânețe.

Badea ținea capul în piept. Asculta vorbele mari ale uriașului. Șeful biroului nu era de față, pe picioarele lui scurte Badea se îndesă, dându din umeri odată, apoi ridică fruntea îngustă și vorbi de astădată veteranului:

— Dacă nu-mi dai pământ... nu-i nimic! Eu am douăzeci de mii de lei la chimie! Așa să știi dumneata! Da. Da. Știi de Topaisar? Știi de Urumbel? Știi de Topal?

— Știu! spuse scâzut sufletește uriașul.

— Întreabă pe-acolo de mine. De Neculai Badea să întrebi. Rău am o sută de pogoane de pământ!

Turtit, prost, falnicul veteran, aplecat de spate adânc, ca să audă mai bine, nu se dumeri decât când văzu că Badea a pierit pe ușe. Trist parcă, ferindu-se să-și mai zângănească medaliiile, zise:

— O sută de pogoane, domnilor! Și eu am douăzeci de bani în pungă.

V. Demetrius

Viața artistică și literară

O parte din artiștii Teatrului Național din Capitală va pleca, în ziua de 11 Februarie a. c., în turneu artistic prin toate orașele mai principale din țară, unde vor juca „Hamlet” cu d. Ar. N. Demetriad în rolul titular și cu d-na Marioara Antonescu în rolul Ofeliei.

În ziua de 21 Februarie a. c., se va judeca de tribunalul Ilfov procesul scriitorilor Oreste și Herjeu cu direcțiunea Teatrului Național reprezentată prin d. Al. Davila.

Se știe, că cei doi scriitori au prezentat Teatrului piesa „Moise”, pe care comitetul de lectură și fosta direcțiune au admis-o, făcându-le cunoscut autorilor, că piesa le va fi jucată chiar în stagiunea aceasta.

Noua direcțiune a cerut însă d-lor Oreste și Herjeu să facă piesei „Moise” mai multe îndreptări, celace autorii ei au refuzat pe motivul, că piesa n'are nevoie de aceste îndreptări. Autorii piesei au cerut tribunalului 50.000 lei despăgubiri.

Asociația elevilor conservatorului de muzică și artă dramatică, a ținut Duminică trecută o sezătoare publică cu un program ales. La sfârșit s'a reprezentat cu un succes frumos „O farsă” cu d-șoara W. Basarabescu, d-nii Hociung și Nițulescu.

Artiștii și scriitorii din Paris au sărbătorit, zilele trecute, pe d. Henri Hertz, directorul teatrului „Porte-Saint-Martin” cu prilejul crucii sale de onoare. S'au ținut cuvântări în care s'a prea mărit activitatea artistică a directorului marelui teatru parizian pe scena căruia arta se desfășoară de peste un veac.

Vestitul pictor Edouard Debat-Ponsau a murit în urma unei grele suferinți. Făcea parte din generația eroică, care a preamărit, în literatu-

ră și în artă, marile evenimente din 1870, când Parisul vibra de însuflețirea comunarilor revoluționari și de alarma marelui război.

Cel mai vestit tablou al acestui mare artist e portretul generalului Boulanger, salutând de pe faimosul cal negru, regimente și drapele, la revista trupelor din Longchamp.

Capitala Franței și a artelor frumoase va aplăuda în curând noua creațiune dramatică a academicienului Henry Lovedou, piesa „Servir” cu artistul Lucien Guitry în rolul principala!

Marea revistă *Les Annales* din Paris publică un fragment din marea dramă în versuri *Maolea* a compatriotei noastre d-ra Elena Văcărescu. Această nouă creațiune literară a distinselor și delicatei poete a fost citită la *Cercul analelor* din București, unde a stârnit admirația tuturor. Drama în două acte este, după cum spune marea revistă pariziană „o poveste de dragoste medievală, care se desfășoară pe malurile Dunării, în vremea splendorilor bizantine”.

Pe când traducerea *Maolei* în românește?

Zilele trecute s'a jucat la Comedia-Franței noua piesă „L'Embassade” a lui H. Kistemaekers autorul dramatic cunoscut care a fost tradus și la noi.

În numărul viitor vom publica traducerea unui fragment din această piesă care a avut un real și deplin succes pe scena marelui teatru parizian.

Și, fiindcă e vorba de teatru, anunțăm că piesa de retragere a artistului Penel dela Iași, „Bébé” a făcut pe ieșeni să regrete această retragere prea timpurie din teatru.

Ieșenii au sărbătorit pe marile lor artist iar presa locală are numai regrete pentru retragerea lui și admirație pentru Penel.

În numărul nostru viitor vom publica un interesant articol despre opera lui Gr. Alexandrescu, datorită distinsului nostru colaborator d. Emil Nicolau.

Pentru numeroase următoare ale „Universului Literar”, d. Nicolau ne va scrie o serie de articole intitulate „Din viața actorilor noștri”. Primul articol din această serie tratează despre „Odobescu și Gr. Manolescu”.

INIANTE și DUPĂ
întrebuințarea Cremei și Pudrei „FLORA”

Pastă de dinți 1 leu BUCOL Apă de gură 1 leu

SĂPUN DE TOALETĂ
„FLORA”

De o calitate ireproșabilă, foarte bine parfumat, catifelează mâinele și tenul. Bucata lei 1.25.

BOMBOANE
ORIENTALE

Parfumează admirabil gura și distruge ori-ce miros urât al gurii. Cutia 50 bani la drogerii și farmaciile. A se observa marca: „Semiuna cu stea”.

Voii să faceți să nu mai bea

pe bărbatul, fiul, nevasta, sora, fiica, sau pe vre-o rudă mai apropiată, adresați-vă la noi. Vă vom ajuta printr'un procedeu ușor și eficient, căci am mai scăpat mii de ființe de sărăcie, mizerie și ruină.

Vă vom arăta cu metoda noastră, punerea în aplicare fără ca pătimășul să observe cât de puțin. În cele mai multe cazuri nu poate nici să priceapă, căci neputând suporta de loc spiritul, el crede că vina este a abuzului băuturii.

Noi primim zilnic o mulțime de scrisori de mulțumire, de la bărbați și femei de toate clasele, bogați și săraci, cari au fost remediați cu strălucit succes. Corespondența sosește cu cea mai mare discrețiune, și pentru inocența metodei garantăm și cităm ceea-ce ne scrie d-l Unrein Franz din Resiczabanya:

Prea stimat domn, *Kopenhaga, Danemarca.*

Vă rog fiți așa de bun și trimiteți-mi 2 cutii cu poșta, ramburs pentru lei 20. Am doi prieteni cari s'au dat rău beției și voesc să-i vindec.

Eu însumi am probat efectul lui «Kino», pe când eram un bun băutor și nu știam cum să mă abțin. De când însă am luat praful «Kino» m'am făcut cu totul alt om, sunt sănătos și am cu totul o altă viață cu familia mea. Mulțumindu-vă mult pentru efectele lui «Kino», vă rog a-mi trimite imediat. Voi recomanda încă la mulți că «Kino» este un mijloc foarte eficace contra beției.

Resiczabanya, Dec. 1911.

Cu stimă, *Unrein Franz.*

Preparatul nostru se vinde pentru minimul preț de Lei 10, și-l trimitem contra cost sau ramburs dacă scriți la adresa noastră din Kopenhaga.

Kino-Institut, Kopenhaga K. 10, Danemarca

Scrisorile merg cu 25 bani, cărțile poștale cu 40 bani.

Reclama e sufletul comerțului

NOUILE MARI PREMII

ce se vor oferi de

ZIARUL „UNIVERSUL“

abonaților săi la tragerea din luna Mai 1913:

Lei 7.000 Lei

in bonuri comunale 4 la sută

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 9-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre, de cel mai recomandabil depozit de mobile de fier și bronz
Industria Metalică MARCU, bulevardul Elisabeta No. 8, București.

Jumătate Garnitură Mobilă

COMPUSĂ DIN : O CANAPEA, DOUĂ FOTOLIURI ȘI PATRU SCAUNE.

0 Oglindă venețiană. - 0 masă elegantă de mahon cu cristal. -

0 frumoasă Lampă pentru atârnat. - 0 Mașină de cusut p. mână

Toate acestea cumpărate de la marele magazin de mobilat MARCO DATTELREMER, strada Carol No. 62, București.

Un Dormitor de lemn fin

construit în marea fabrică de Mobile de lemn MARIN V. GANEA, șoseaua Miha. Bravu No. 27 și strada Șerbănică No. 10. —
Sucursala : Calea Victoriei No. 107.

UN GRAMOFON foarte elegant, cutia de stejar, cu plachete de metal și fin nichelat, cu 6 plăci duble, adică 12 cântăce.

UN FLAUT DE ABANOS, cu 12 clape, într-o cutie fină dotată cu catifea.

UNA VIOARA FINĂ cu arcuș și accesorii de rezervă.

Toate acestea cumpărate de la Marele Magazin de muzică Jean Feder, București, calea Victoriei 54, Furnisorul Curții Regale.

UNA MADOLINA italiană, de palisandru, ornamentată, cu testiera prelungită, specială pentru concert.

UNA CHITARA cu mecanică.

UNA HARMONICA cu două rânduri, cu 19 clape și 4 bauri, burduful dublu, cu colțuri de metal.

Cumpărate de la Magazinul de muzică «La Harpa», București, strada Colței No. 5.

UNA JARDINIERA de argint de China, oxidată și aurită, cu 4 picioare și două mânere, cu un cristal frumos șlefuit.

UNA FRUCTIERA de argint de China, în parte aurită, cu tinerul de cristal, gravat broderie și șlefuit.

UN SERVICIU PENTRU BERE, compus din o carafă și patru pahare de cristal, pe o tăviță argintată cu două mânere.

Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterii Th. Radivon, bulevardul Elisabeta No. 8 bis.

UNA PENDULA MODERNĂ de stejar ce se întoarce odată la 45 zile.

UN CEASORNIC DE AUR 14 karate, cu trei capace, frumos gravate și emailate, pentru dame.

UNA GARNITURA DE AUR 14 karate, compusă din o pereche cercei, o broșă și un inel, toate cu pietre Simil, Brilliant și Perle.

UN CEASORNIC DE BIROU cu călimară, formă modernă și frumos nichelat.

Toate acestea cumpărate de la cunoscutul și bine asortatul magazin «Coșoniciaria Colței», București, str. Colței No. 31.

UNA BICICLETA ELEGANTĂ «SPORT» cu roata liberă și frână automată prin contrapedalare.

UNA PUȘCA de vânatoare cu două țevi, țevile de oțel, «Bayard», din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard». Această armă are 4 zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuința atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum.

UNA CARABINA semi-automată de mare precizie «Pieper» cu tirul garantat precis.

UN REVOLVER SISTEMATIC.

Cumpărate de la marele magazin de arme B. D. Zismann, furnisorul Curții Regale, calea Victoriei No. 44, București

3 CEASOARNICE DE AUR 14 karate cu câte 3 capace foarte frumos gravate, toate pentru dame.

3 LANTISOARE DE AUR 14 karate, pentru doamne.

6 CEASOARNICE de argint rusec, cu 3 capace, p. bărbați.

6 CEASOARNICE DE ARGINT VERITABIL, cu 3 capace, pentru bărbați.

6 CEASOARNICE DE NIKEL, cu 2 capace, p. bărbați.

6 CEASOARNICE DE ARGINT «Marca Arpad» cu 2 capace frumos gravate, pentru bărbați.

6 CEASOARNICE DE METAL argintat, cu câte 3 capace pentru bărbați.

4 LANTISOARE DE ATARNAT LA GAT, de argint aurit pentru dame.

7 SPLENDIDE LANTISOARE de argint 800. p. dame.

UN SPLENDID CEASORNIC DE AUR 14 karate, cu 3 capace, foarte fin gravat, având și port-fotografie, pentru dame.

UN CEASORNIC DE AUR AMERICAN, cu 3 capace, pentru bărbat.

UN CEASORNIC DE AUR pentru bărbat, 14 karate, cu 3 capace, frumos gravat, având pe capac loc pentru gravură.

2 CEASURI SPLENDIDE DE ARGINT pentru bărbați.

UN CEASORNIC de metal aurit pentru bărbat.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din interesanta scriere «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași : Pe un an lei 18 ; pe șase luni lei 9.15 ; p. 3 luni lei 4.65.

Pentru a concura la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri ; cei pe șase luni 15 și cei pe 3 luni 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri, pentru tragerea următoare.

Administrația „UNIVERSULUI” nu întrebuințează încasatori.

Plata abonamentelor se va face direct la casa administrației ziarului, prin mandat postal sau în persoană.